

SZERKESZTŐK-OLVASÓK

A Kozmosz gondolkodó lényei és a — humánium

(Levél a szerkesztőséghez)

Mint lapjuk régi olvasója nagy érdeklődéssel olvastam a *Korunk* 1967. 12. számát. Különösen megragadott az az érdekes tanulmány, amely a lap *Summa technologiae* rovatában jelent meg Weismann Endre tollából. A szerző sok mélyértelmű gondolatot vet fel, és idézi Marx György álláspontját az új tudományos feltevések egyik, a fantasztikum határát súroló s már-már a megvalósulás felé tartó eredményéről, a kozmikus információcseréről. Ezek a gondolatok feltétlenül arra készítetnek, hogy nyílt levélben reflektáljak rájuk.

Véleményem szerint a végtelen világegyetemet benépesítő gondolkodó lények legvalószínűbb általános sajátossága a „humanizmus“, természetesen a humanizmus szón a földinél általánosabb kifejezést értek, amilyen például a gondolkodó lények egymásról való gondolkodása, kölcsönös tisztelete, egymás irányában megnyilvánuló segíteni akarása. Enélkül a gondolkodó lény sívár, egysíkúan beprogramozott kibernetikai automata, az érzelmek teljes hiányával. Ez azonban veszélyes és elfogadhatatlan álláspont, hiszen hasonló elképzeléssel terjesztette ki a Pentagon a háborús uszítást a Kozmoszra. A reakciós Earle Ubell szerint „olyan világegyetemben élünk, amelyben mindenki lesben áll, és senki sem válaszol. Bárki, aki jelt bocsát ki az űrbe, katasztrófának teszi ki magát“. Izolacionista törekvéseknek ad hangot Teller Ede, a H-bomba atyja is. Szerinte az emberiség olyan bolygón él, mely galaxisunk egyik „külvárosában“ van, és információcseréje egy, a galaxis központjában elhelyezkedő szupercivilizált bolygó gondolkodó lényeivel tragikus kimenetelű lehet, mivel a magasabb fejlettségű civilizáció elpusztítja az alacsonyabb földi civilizációt. A létért való küzdelemnek kozmikus méretű igazolása ez, mely azonban a tudomány és józan ész fényében szétfoszlik (L. L.: *Polgári kísértetek kozmikus kalandjai*. *Korunk*, 1962. 7—8).

Innen már csak egy lépés vezet ahhoz az elferdített logikájú állásponthez, amelyben az egyik nyugati diplomata a teljes leszerelés ellenérveként egy fenyegető Mars-invázió veszélyének lehetőségét használja fel.

Mennyivel humánusabb úgy elképzelni ezt a kozmikus méretű információcserét, mint a földi tudomány eddigiekben elképzelhetetlen méretű fejlődési szakaszát, melynek ütemét az idősebb bolygók lakóitól kapott tudományos információk határoznák meg.

Bármely bolygó gondolkodó lényeiének fejlődése csak mint e lények „kollektív, társas“ fejlődése tétélezhető fel. Csak ily módon valósulhat meg az anyagi javak előállítás, a termelés, mely nélkül fejlett civilizáció elképzelhetetlen. Ez a fejlődés egyben az egyén érzelmi, emocionális, egyszerűval pszichikai fejlődése is, és olyan tulajdonságok megjelenését és domináló jellegűvé válását eredményezi, mint a kölcsönös segélynyújtás, egymás tisztelete, egymásról való gondoskodás, a közösséggért végzett munka.

Feltételezzük, hogy az élet-gyanús Tau Ceti és Epsilon Eridani népei a segíteni kész öregebb testvér szeretetével terjesztik és magyarázzák civilizációjuk tudományos tényanyagát a fiatalabb földi civilizációnak. Nem az „Első Nép“ — a többiit legyőző civilizátor — szerepében, hanem a „mindent a gondolkodó lényekért“ elv alapján, mint bölcsőbb tagja a Kozmoszt benépesítő gondolkodó lények nagy családjának.

Természetesen tudományos igazolását adni ezeknek az elképzeléseknek jelenleg még nem lehet, azonban a paleo-asztronautika jelenleg még vitatható felfedezései is többek között (a Himalájában talált diszkoid lemezek hieroglifjeinek megfejtése) ezt látszanak igazolni.

Marosvásárhely, 1968. január

Czégény József
egyetemi tanársegéd